

ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

МатвееваЮ., студ. ПР - 51

Політичний дискурс актуалізується у таких жанрах, як промова політика, інаугураційне звернення президента, політичний документ (указ президента, зміст закону), звіти уряду у парламенті, затвердження або обговорення бюджету. За останні роки політичний дискурс став активним об'єктом лінгвістичних досліджень. У зв'язку з глобалізацією соціальних змін, технологізацією політичного дискурсу, соціологи, лінгвісти та інші спеціалісти, доходять висновку, що мова – це влада.

В дискурсі політиків-професіоналів виділяється особлива сфера – це мовленнєві жанри, суб'єктами яких можуть бути лише особи, що займають головні місця в політичній ієрархії – керівники держави, міжнародних об'єднань, політики установ та партій. Мовне маніпулювання політичною свідомістю у політичному дискурсі здійснюється за допомогою словесної імплікації за рахунок ідеологічності, оцінювання, модальності, рухомості, семантики та прагматики слова, варіативності денотативних та конотативних значень одних і тих же мовних знаків під впливом соціальних, культурних та інших факторів.

У контексті недемократичного політичного дискурсу кожна людина (група, колектив, співавторство) може фігурувати як об'єкт ідеологічного впливу (маніпулювання, репресії), так і суб'єкт політичної дії.

У сучасному політичному дискурсі вплив переконання та сприйняття адресатом мовлення політика є значним. Переконання здатні формувати, чи навіть передбачати рівень взаємовідносин між політиком та виборцем. Ефективність же спілкування політичного діяча залежить від його здатності взаємодіяти з іншими людьми та встановлювати так званий рапорт, налаштовуючись щодо їхніх моделей світу і навичок поведінки, внутрішньо приєднуючись до них, бо різниця полягає не в самому світі, а в його фільтрах, через які його сприймаємо: мова – це фільтр, переконання – також фільтр.

Як багатожанровий різновид публічного мовлення, політичний дискурс характеризується цілою наукою специфічних засобів. І суть тут не лише у вживанні специфічної детермінованої політичною

діяльністю лексики, а й у своєрідному виборі й організації певних структур вираження відповідно до прагматичних настанов, цілей та умов спілкування, що склалися в процесі професійної діяльності політиків. Політики усвідомлюють необхідність оволодіння таким стилем мовлення і нормами літературної мови, які здатні дати найвищий коефіцієнт корисної дії. Будь-який політик стикається з необхідністю правильного розташування, компонування мовних одиниць, тобто всього того, що становить суть та специфіку побудови промови.

Політичний дискурс створений політиками, які переконують народ, спонукають його, схвалюють себе і свої дії, виступають з критикою опонентів. Особливою технікою переконання є пропаганда, яка використовується перед виборами, метою якої є нав'язування народові певної думки.

У політичному дискурсі велике значення для впливу на масову свідомість надається невербальним засобам. Вважається, що їх інформативність перевищує відповідну вагу вербаліки і, навіть, "поглинає" її, актуалізуючи не тільки стан людини, алей й поведінку у зв'язку з обраною соціальною роллю. Будь-яка візуальна комунікація відбувається в інших фізіологічних умовах, ніж мовленнєва, що створює інші форми її функціонування. Відтак, 16% вербальної інформації, переданої по телебаченню, запам'ятовується половиною аудиторії, в той час, як серед візуальних тем цей відсоток сягає 34%. При цьому 69% вербальної інформації просто зникає, бо сприймається лише третиною аудиторії. Хвилювання взагалі не бажане в поведінці політичного діяча. Якщо ж повідомлення, актуалізовані різними каналами комунікації, не корелюватимуть одним з одним, то сприйняття може бути неадекватним.

Однією з найважливіших функцій політичного дискурсу, яка виокремлює його із загального мовного контексту, вважається функція переконання. Будь-який текст впливає на свідомість адресата з семіотичної точки зору. Але для політичного тексту мовленнєвий вплив є основною метою комунікації, на досягнення якої орієнтується вибір лінгвістичних засобів. Принципова відмінність політичної мови від повсякденної полягає не у використанні певних формальних засобів, а в такій зміні співвідношення між знаком (словом) і значенням, при якому звичні одиниці мови отримують незвичну інтерпретацію, а добре відомі ситуації включаються до несподіваних смислових контекстів: речі "перестають називатися своїми іменами".

Наук. кер. - Баранова С.В., к.філол.н., доц.